

22.03.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**22 Mart 2023
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

22 Mart 2023 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİK

— Silahlı Kuvvetler Uzmanlığı Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

— Sosyal Güvenlik Kurumu Asgari İşçilik Tespit Komisyonunca Belirlenen Çeşitli İşkollarına Ait Asgari İşçilik Oranlarını Gösterir Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

— Turkonay Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri A.Ş.’ye Elektronik Para Kuruluşu Olarak Faaliyet Göstermek Üzere Faaliyet İzni Verilmesine İlişkin Karar

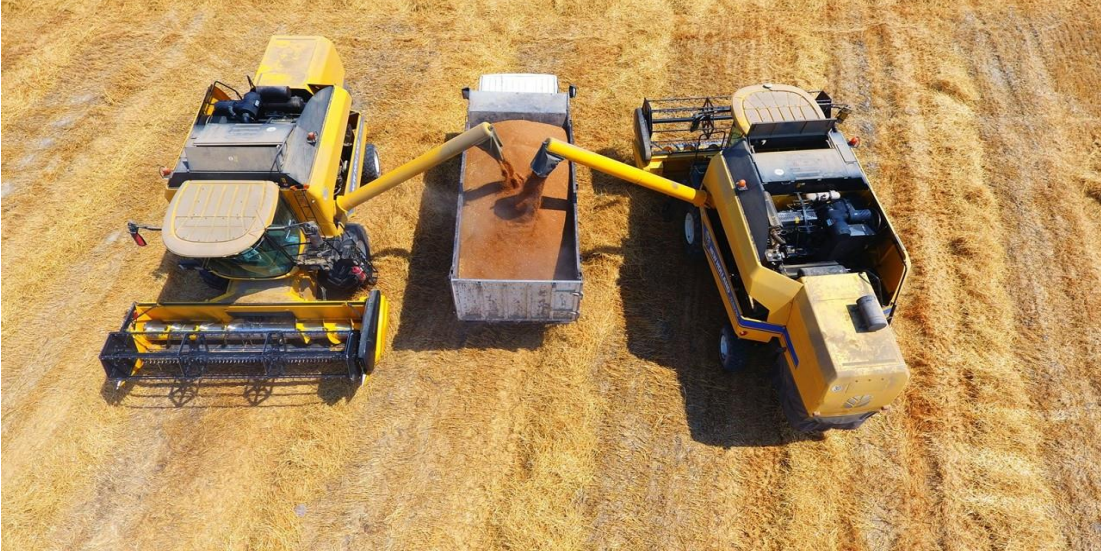
YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 1/12/2022 Tarihli ve 2018/2540 Başvuru Numaralı Kararı

Tarımda girdi fiyatları yüzde 96 arttı

Tarımsal girdi fiyatları, bu yılın ocak ayında yıllık yüzde 95,99, aylık bazda ise yüzde 6,24 oranında artış kaydetti.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2023 Ocak ayına ilişkin tarımsal girdi fiyat endeksi (Tarım-GFE) verilerini açıkladı.

Buna göre, endeks ocakta bir önceki aya kıyasla yüzde 6,24, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 95,99 ve 12 aylık ortalamalara kıyasla yüzde 118,18 yükseldi.

Ana gruplarda bir önceki aya göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 5,77, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 9,62 artış gerçekleşti. Geçen yılın aynı ayına göre tarımda kullanılan mal ve hizmet endeksinde yüzde 95,54, tarımsal yatırıma katkı sağlayan mal ve hizmet endeksinde yüzde 99,13 yükseliş görüldü.

Alt gruplar

Yıllık Tarım-GFE'ye göre 6 alt grup daha düşük, 5 alt grup daha yüksek değişim gösterdi. Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla yüzde 40,24 ile makine bakım masrafları, yüzde 46,16 ile veteriner harcamaları oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar sırasıyla yüzde 117,25 ile hayvan yemi, yüzde 115,38 ile tohum ve dikim materyali olarak kayıtlara geçti.

Aylık Tarım-GFE'ye göre 5 alt grup daha düşük, 6 alt grup daha yüksek değişim gösterdi. Aylık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla yüzde 1,81 ile enerji ve yağlar, yüzde 2,94 ile tarımsal ilaçlar oldu.

Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar sırasıyla yüzde 35,17 ile diğer mal ve hizmetler, yüzde 21,45 ile veteriner harcamaları olarak hesaplandı. Bir önceki aya göre azalış gösteren tek alt grup ise yüzde 4,86 ile gübre ve toprak geliştirciler olarak gerçekleşti.

3 kamu bankasından 107 milyar TL'lik sermaye artırımları

Sermaye Halkbank'ta 30 milyar TL, Vakıfbank'ta 32 milyar TL, Ziraat Bankası'nda 45 milyar TL yükseltiliyor.

3 kamu bankasında sermaye artırımları kararı alındı.

Halkbank ve Vakıfbank tarafından alınan tahsisli sermaye artırım kararları KAP'a yapılan açıklamalar ile duyuruldu. Buna göre Halkbank'ta 30 milyar TL Vakıfbank'ta ise 32 milyar TL sermaye artırımına gidildi.

Ziraat Bankası ise sermayesini 45 milyar TL artırıyor. Böylece 3 kamu bankasının toplam sermaye artırımları 107 milyar TL oldu.

Halkbank KAP'a "Bankamızın 10 milyar TL'lik kayıtlı sermaye tavanı içerisinde kalmak kaydıyla, toplam 4 milyar 969 milyon 120 bin 730 TL olan çıkarılmış sermayesinin, "tahsisli satış" yöntemi ile mevcut tüm ortakların rüçhan haklarının tamamen kısıtlanarak, nakit sermaye artırımları yoluyla toplam satış hasılatı 30 milyar TL olacak şekilde, **Borsa** İstanbul A.Ş.'nin Toptan Alış Satış İşlemlerine İlişkin Prosedürü çerçevesinde belirlenecek pay satış fiyatına göre hesaplanacak toplam nominal sermaye tutarı kadar artırılmasına karar verilmiştir" açıklamasını yaptı. Vakıfbank tarafından yapılan açıklamada ise "Bankamızın kayıtlı sermaye tavanı içerisinde kalmak kaydıyla, 7 milyar 111 milyon 364 bin 116 TL olan çıkarılmış sermayesinin, mevcut pay sahiplerinin rüçhan hakları tamamen kısıtlanarak, tahsisli ve nakden toplamda 32 milyar Türk Lirası toplam satış hasılatı elde edilecek şekilde Borsa İstanbul A.Ş.'nin Toptan Alış Satış İşlemlerine ilişkin Prosedürü çerçevesinde belirlenecek pay satış fiyatına göre hesaplanacak nominal sermaye tutarı kadar nakit sermaye artırımları yoluyla artırılmasına karar verilmiştir" ifadeleri kullanıldı.

Öte yandan Ziraat Katılım 4,7 milyar TL sermaye artırımları kararı aldı.

Merkez Bankası risk takibini artırdı: 5 milyon TL borcu olana 'kaç doların var' sorusu

Sistemik Risk Veri Takip Sistemi'nin kapsamının genişletilmesiyle, yurt içi tüm bankalardan nakdi ve gayri nakdi toplam kredi bakiyesi 5 milyon TL ve üzerinde olan şirketler, döviz pozisyonlarını sistem üzerinden aylık frekansta Merkez Bankası'na rapor edecek.

Raporlama standartları kapsamında bankalar, 5 milyon TL ve üzerinde kredi bakiyesi olan tüzel müşterilerinin döviz pozisyon raporlarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Sistemik Risk Veri Takip Sistemi'ne iletmelerini isteyecek.

Bankalardan edinilen bilgiye göre, 2018'de TCMB bünyesinde reel sektörün döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerini izlemek amacıyla kurulan Sistemik Risk Veri Takip Sistemi'nin kapsamı genişletildi.

Buna göre, yurt içi tüm bankalardan nakdi ve gayri nakdi toplam kredi bakiyesi 5 milyon TL ve üzerinde olan şirketler döviz pozisyonlarını Sistemik Risk Veri Takip Sistemi üzerinden aylık frekansta Merkez Bankasına raporlayacak.

VERİ SETİ GENİŞLEYECEK

Böylece, reel sektörün yabancı para pozisyonu analizlerine yönelik kullanılabilir veri seti genişleyecek.

Bankalar, kapsama giren tüzel kişi müşterilerine, takip eden ayın ilk 10 iş günü içerisinde, Sistemik Risk Veri Takip Sistemi raporlama ekranı (<https://tcmbveri.gov.tr/>) üzerinde yer alan “Özet Döviz Pozisyon Raporu” linkinden raporlarını bildirmeleri gerektiğini tebliğ edecek ve bunu takip edecek.

Bu kapsamda ilk raporlama, nisan ayının ilk 10 iş günü içerisinde gerçekleştirilecek.

Hali hazırda Sistemik Risk Veri Takip Sistemi kapsamında, 15 milyon dolar ve üzerinde yabancı para cinsinden kredi riski bulunan yaklaşık 2 bin kurumsal firma, para birimi bazında ve çeşitli vadelerde varlık ve yükümlülük kalemlerini aylık frekansta raporlamaktaydı.

Geciken EYT kredisi nakit krizi yarattı

EYT kredilerindeki gecikme, yüklü kıdem tazminatlarıyla karşı karşıya kalan işletmeleri zorda bıraktı. Kredi tahsislerinin ise son aşamaya geldiği öğrenildi.

“Emeklilikte yaşa takılanlar” (EYT) düzenlemesinin yürürlüğe girmesiyle birlikte emeklilik işlemlerine başlayan hak sahibi çalışanların tazminat alacakları, çok sayıda işletmede nakit ve ödeme telaşına yol açtı. EKONOMİ gazetesinin edindiği bilgilere göre, bazı şirketler, bankalara henüz kredi tahsisi yapılmadığı için çalışanların istifalarını işleme almazken, bazı şirketler de tazminat tutarını uzun vadeli taksitlendirmeye ödeme yoluna gidiyor.

KGF yetkilileri ise gecikmenin, ilgili protokolün imza sürecinden kaynaklandığını bildirdi. Prosedürlerin tamamlanma aşamasına geldiğini belirten kaynaklar, tahsislerin birkaç gün içinde yapılacağını kaydetti.

Hazine 39,1 milyar lira borçlandı

Hazine ve Maliye Bakanlığı, bugün düzenlediği 2 tahvil ihalesinde 39 milyar 103,1 milyon lira borçlanmaya gitti.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ilk ihalede, 5 yıl (1792 gün) vadeli 6 ayda bir yüzde 4,55 kupon ödemeli sabit kuponlu devlet tahvilinin yeniden ihracını yaptı. İhalede basit faiz yüzde 11,22, bileşik faiz yüzde 11,53 oldu.

Nominal teklifin 13 milyar 854 milyon lirayı bulduğu ihalede, nominal satış 10 milyar 946 milyon lira, net satış 10 milyar 162,3 milyon lira olarak gerçekleşti.

Kamudan gelen teklifin olmadığı ihalede, piyasa yapımcılarından 35 milyar 65 milyon liralık teklif alındı ve bu kesime 25 milyar liralık satış yapıldı.

İkinci ihalede ise 10 yıl (3584 gün) vadeli, TÜFE'ye endeksli devlet tahvilinin yeniden ihracı gerçekleştirildi. İhalede reel basit faiz yüzde eksi 4,59, reel bileşik faiz yüzde eksi 4,54 oldu.

Nominal teklifin 12 milyar 564 milyon lirayı bulduğu ihalede, nominal satış 1 milyar 600 milyon lira, net satış 2 milyar 690,8 milyon lira olarak gerçekleşti.

Kamudan gelen teklifin olmadığı ihalede, piyasa yapımcılarından 10 milyar 275 milyon liralık teklif alındı ve bu kesime 1 milyar 250 milyon liralık satış yapıldı.

Hazine böylece, iki ihalede toplam 39 milyar 103,1 milyon lira borçlandı.

Seçmenler tarafından aday gösterilmek isteyen cumhurbaşkanı adayları belirlendi

14 Mayıs'ta yapılacak Cumhurbaşkanı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, cumhurbaşkanı adaylığı için seçmenler tarafından aday gösterilmek isteyenlerden, başvuruları kabul edilenler Yüksek Seçim Kurulu (YSK) tarafından ilan edildi.

YSK'nın internet sitesinde yer alan karara göre, seçmenler tarafından aday gösterilecek cumhurbaşkanı adaylığı için YSK'ya başvuranların sunduğu bilgi ve belgeler incelendi.

İnceleme sonucu, alfabetik sıraya göre, Davut Turan, Doğu Perinçek, Erkan Trükten, Halil Murat Ünver, Hilmi Özden, İrfan Uzun, Muhammed Ali Fatih Erbakan, Muharrem İnce, Sinan Oğan, Tevfik Ahmet Özal, Yakup Türkal'ın, kanunda aranan şartları taşıdıkları anlaşıldığından başvurularının kabulüne karar verildi.

Cumhurbaşkanı adaylığı için başvuran 11 isim için seçmenler tarafından bağlı oldukları ilçe seçim kurullarında yarın imza verilerek, teklifte bulunulmaya başlanacak.

Teklif süresi 27 Mart 2023 Pazartesi saat 20.00'de sona erecek. Bu tarihler arasında 100 bin imzanın toplanması gerekecek.

Seçmenler, ilgili ilçe seçim kurullarına, 08.00-20.00 saatleri arasında başvurabilecek, saat 20.00 itibarıyla sırada bekleyenlerin işlemleri yapılacak, ancak saat 20.00'den sonra gelenlere teklifte bulundurulmayacak.

“İthalat çözüm değil” diyenler kırmızı ete ithalatla müdahale ediyor

Ali Ekber YILDIRIM

22 Mart 2023 Çarşamba

“Böylesi ancak Türkiye’de olur.” dedirten bir durumla karşı karşıyayız. Hayvancılık Genel Müdürlüğü yaptığı dönemde Kırmızı Et Stratejisi diye rapor yayınlayan ve raporda da “ithalat çözüm değil” diyen Mustafa Kayhan, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü olarak ithalatla et piyasasına müdahale ettiklerini açıkladı.

Et ve Süt Kurumu, Ramazan öncesi ithal karkas et ve ithal kesimlik dana ile kırmızı et piyasasına müdahale etti. Zaten büyük bir karmaşa yaşanan et piyasası bu müdahale ile daha da karmaşık hale geldi. Sadece Et ve Süt Kurumu’nun müdahalesi ile piyasada 3-4 farklı fiyat ortaya çıktı.

Kuruluş amacı üreticiyi desteklemek olan Et ve Süt Kurumu, ithalat yaparak piyasaya müdahale etmesiyle bir kez daha üreticiye zarar veriyor.

Öncelikle et piyasasına müdahaleye ilişkin açıklamayı dikkatle okumak gerekiyor.

“ Et Fiyatları İle İlgili Ramazan Ayına Yönelik Tedbirler” başlığı ile 20 Mart’ta yayınlanan Et ve Süt Kurumu’nun açıklaması şöyle:

“Ramazan ayı ile birlikte vatandaşlarımızın kırmızı et ihtiyacını ekonomik fiyattan karşılamak için Kurumumuzca bir dizi tedbirler alınmıştır.

Kurumumuz, kırmızı etin üreticiye maliyetini ve sürdürülebilir üretimi dikkate alarak tüketicimizin alım gücünü de gözetken fiyat politikası oluşturmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda tüketicilerimizin Ramazan boyunca daha uygun fiyata et ürünleri tüketmesine yönelik çalışmalarımız tamamlanmıştır.

Müdahale için 8 bin 500 ton et ve 40 bin baş dana ithal edilecek

- Arz açığından kaynaklı fiyat artışlarına karşı, regülasyon görevimiz kapsamında piyasaya ürün ikamesi devam etmektedir. Kurumumuz piyasa regülasyonu amacıyla

yurt dışı karkas et alımlarını, 4734 sayılı yasanın 3. maddesi kapsamında üretici firmalardan yapmaktadır. Tedarikçinin yurt dışında üretici olması, hizmet aldığı kesimhanenin Bakanlığımız tarafından onaylı olması, karkas et standartlarının teknik şartnamemizde belirtilen kriterlere uygun olması ve kesim sürecinin sağlık personelimiz nezaretinde gerçekleşmesinin kabul edilmesi durumunda, tüm teklifler içerisinde en avantajlı teklif sahibi ile şeffaf ve hesap verilebilir formatta anlaşmalar yapılmaktadır. Bugüne kadar 40 bin baş kesimlik dana ve 8 bin 500 ton karkas et alımı sözleşmesi imzalanmıştır.

Tarım Kredi marketlerde kıyma 140, kuşbaşı 150 lira

- Ramazan boyunca Et ve Süt Kurumu markalı kıyma, kilogram fiyatı 140 TL'den, kuşbaşı kilogram fiyatı 150 TL'den [Tarım](#) Kredi Birlik Marketlerde satışa sunulacaktır. Daha yaygın tüketici ağına uygun fiyattan kırmızı et satışını sağlamak için Tarım Kredi Birlik Marketlerle protokol imzalanmıştır. Bu kapsamda talepleri doğrultusunda, ramazan ayı boyunca aylık minimum 600 ton kıyma ve kuşbaşı map ambalajlı ürün Tarım Kredi Birlik Marketlere verilecektir.

İstanbul'da PERDER üye marketlerde kıyma 190, kuşbaşı 210 lira

- İstanbul Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Perakendeciler Derneği (PERDER) ile Kurumumuzun yaptığı değerlendirmeler sonucu: PERDER üyelerine Et ve Süt Kurumu olarak ramazan boyunca karkas et temin edilecektir. İstanbul 'da faaliyet gösteren marketler buna karşılık olarak kilogramı 190 TL'den kıyma, 210 TL'den kuşbaşı eti tüketicilerimize ulaştıracaklar.

- İstanbul ilinde şarküteri üretimi olan et sanayicisi, kasap esnafı ve kasap reyonu olan perakende zincir marketlere ilave karkas et satışı yapılacaktır. Bu kapsamda alıcıların evrak kaydındaki müracaat tarihine göre bugüne kadar şarküteri ürün üreten sanayicilere 100 ton, kasap esnafına 76 ton, market zincirlerine 72 ton karkas et satışı gerçekleştirilmiştir.

Kurumumuz fiyat istikrarı sağlanıncaya kadar piyasaya ürün arzını arttırarak sürdürecektir.”

ESK mağazalarında kıyma 119, kuşbaşı 129 liradan satılıyor

Et ve Süt Kurumu kendi satış mağazalarında ise kıymanın kilosunu 119 liradan, kuşbaşının kilosunu ise 129 liradan satmaya devam ediyor. Ülke genelinde 3'ü Ankara, 1'i İstanbul ve 1'i İzmir'de olmak üzere 17 satış mağazası olan Et ve Süt Kurumu'ndan 1 kilo kıymayı ucuza alabilmek için insanlar gece saat 3'te 4'te gidip sıraya giriyor. Üstelik bu sıraya girenlerin çoğu dar gelirli ve büyük kentlere göç etmeden önce hayvancılık yapan, çiftçilik yapan kırsaldan gelen insanlarımız.

Açıklamayı okuduğunuzda Türkiye gibi bir tarım ülkesinin hayvancılıkta nasıl aciz bir duruma düşürüldüğünü görüyorsunuz. Et ve süt Kurumu canlı hayvan ve karkas et ithal ederek bunu Tarım Kredi ve diğer bazı marketlere veriyor. Kendi mağazalarında satıyor. Ama hepsinde fiyat farklı. Bunun adı da piyasayı düzenleme oluyor.

Et ve Süt Kurumu açıklamasında deniliyor ki “Kurumumuz piyasa regülasyonu amacıyla yurt dışı karkas et alımlarını, 4734 sayılı yasanın 3. maddesi kapsamında üretici firmalardan yapmaktadır.” Yani yurt dışından karkas eti üreticilerden alıyoruz” deniliyor. Et ve Süt Kurumu yurt dışındaki üreticileri desteklemek için mi kuruldu? Neden kendi üreticinizden almıyorsunuz?

İthal et ve kasaplık hayvanla kırmızı et fiyatlarını düşürmenin mümkün olmadığı defalarca kanıtlandı. Buna rağmen ithalata başvurulması düşündürücü değil mi?

“İthalat çözüm değil” denilmişti

Yukarıdaki açıklamayı yapan Et ve Süt Kurumu’nun Genel Müdürü Mustafa Kayhan, Mehdi Eker’in Tarım Bakanı olduğu dönemde önemli bürokratlardan birisiydi. Uzun yıllar Hayvancılık Genel Müdürlüğü yaptı. Bu görevi sırasında, 2015’te Bakanlık “Kırmızı Et Strateji” hazırlayıp yayınladı. Bazı eksikliklerine rağmen çok önemli bir çalışmaydı. Hayvancılıkta yaşanan sorunlar çok iyi analiz edilmiş ve sorunların çözümü tek tek ortaya konulmuştu. En önemli iddiası ise hayvancılıkta ithalatın çare olmadığı gerçeğinin açıkça dile getirilmesiydi.

Kırmızı Et Stratejisi’nde “besilik materyal ve et ithalatının çözüm olmadığı ifade edilirken” raporun hazırlandığı 2015 yılından bu yana 8 yıl geçti ve ithalat tam gaz devam etti. Bugün de piyasaya ithalatla müdahale ediliyor.

Kırmızı Et Stratejisi’nden bazı bölümler

- Hayvancılıkta temel yapısal sorunlar devam etmektedir.
- Zaman zaman başvuru alan et ve besilik hayvan ithalatı, sorunu çözmekten uzaktır.
- Türkiye’de üretilen karma yemlerin yüzde 40-45’i ithal yem hammaddelerine bağlı olduğu için karma yem maliyetleri yükselmekte ve bu durum kırmızı et üretim maliyetini olumsuz etkilemektedir. Kısa vadede ithalatın devam etmesi kaçınılmaz gibi görülmektedir.
- Hububat ve yağlı tohum üretimimizde son 10 yılda kayda değer bir artış görülmemiş olup, ithalata olan bağımlılık artarak devam etmektedir.
- Bir ülkede ırk/genotip,sağlıklı çevre,doğru besleme ve sürü yönetimi konularında yeterli başarı elde edilemezse,ne süt ne de et üretiminde istenen hedeflere

ulaşılabilir. Bu dört önemli konuda arzu edilen başarı sağlanamadığından, kırmızı et üretim maliyetleri ülkemizde çok yüksektir.

- Kırmızı et üretimine dönük etçi ırklarla işletme kurulması ülkemiz koşullarına uygun görülmemektedir.

- Yalnızca süt verim yönlü ırklarla et üretiminde bir yere varmak mümkün değil. Süt ırkı hayvanlarla besi yapılması; maliyetin yükselmesine neden olmaktadır. Bu ırkların besiyeye alınması karkas verimini de düşürmektedir. Et üretimini artırmanın, et fiyatını düşürmenin ve iftiyi besicilikten kazanır hale getirmenin en öncelikli yolu etçi ırkı ve veya kombine ırklarla besi yapmalarını sağlamaktır.

- Türkiye’de besilik hayvan ve besilik materyal yetersizliği yaşanmaktadır.

- Sektörde fiyat istikrarsızlığı bulunmaktadır.

Hayvancılık ve kırmızı et ile ilgili sorunlar ve çözüm nerileri Mustafa Kayhan’ın genel müdürlüğü döneminde çok net ortaya konulmuştu. Bugüne kadar bu stratejide belirtilen sorunların çözümü için ne yapıldı? Kocaman bir hiç. Bu nedenle 8 yılın sonunda Türkiye hayvancılıkta çok daha kötü bir noktaya geldi. İthalat zm değil diyenler de ithalatla piyasaya müdahale ederek halka ucuz et yedireceklerini söylemeye devam ediyor.

Özetle, yaklaşık 15 yıldır hayvancılıkta ithalat politikası uygulayanlar bugün artan et fiyatını yine ithalatla düşürmeye alışıyor. Yaptıkları ithalatla birileri zengin olurken üretici sektörün dışına itiliyor. Oysa yıllardır söylediğimiz gibi ve Kırmızı et Stratejisi’nde de yazıldığı gibi çözüm ithalatta değil, retimde. Yerli kaynakların en verimli şekilde değerlendirilmesinde.

Tarımsal üretimin %80'i risk altında

DİDEM ERYAR ÜNLÜ

22 Mart 2023 Çarşamba

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün Mart başında yayınladığı kuraklık haritalarında, Türkiye'nin birçok bölgesinin olağanüstü kuraklık ile karşı karşıya kaldığı görülmüyor.

Son olarak Edirne'nin Keşan ilçesinin Belediye Başkanı Mustafa Helvacıoğlu, kuraklık nedeniyle suyun tasarruflu kullanımı için bazı sınırlandırmalar getirildiğini duyurdu. Edirne'nin Keşan ilçesinde kuraklık nedeniyle su kullanımına sınırlama getiren bazı kararlar alındı.

Belediye encümeni, su tasarrufuna yönelik önlemleri görüşmek üzere Belediye Başkan Vekili Tarık Uysal başkanlığında toplandı. Toplantının ardından yapılan yazılı açıklamada, Keşan'ın içme ve kullanma suyu ihtiyacının büyük bölümünü karşılayan Kadıköy Barajı'nın sürdürülebilirliğini sağlamak, yaşam kaynağı olan suyun korunması için önemli kararların alınması gerektiği belirtildi.

Bu kapsamda bazı önemli kararların yaşama geçirileceği aktarılan açıklamada şu ifadeler kullanıldı:

"Konut ve iş yeri önlerinin ve içlerinin hortumla yıkanmasının yasaklanması, yüksek su tüketimi olan sanayi tesislerinde suyun tasarruflu kullanılabilmesi için mevcut kullanımları göz önüne alınarak kısıtlamaya gidilmesi, halı ve kilim yıkamalarının yasaklanması, şehir şebeke suyu ile hortumla araba yıkanmasının yasaklanmasına karar verilmiştir" ifadeleri kullanıldı.

Oto kuaför-yıkama işletmelerinde de su tüketimine sınırlama getirildiği aktarılan açıklamada, şunlar kaydedildi:"Oto kuaför-yıkama, halı yıkama, hamam, tuvalet gibi su tüketimi yüksek olan iş yerlerinde ön ödemeli elektronik sayaç takılmasına, yeraltı suyu kullanımı varsa mekanik sayaç takma mecburiyetinin getirilmesine böylece yeraltı su kullanımının tespitinin yapılmasına, bahçe sulamalarının sabah ve akşam, mümkünse kuyu suyu ile ve yağmurlama damlama sistemleri kullanılarak yapılması, park, bahçe, yeşil alan, tarımsal amaçlı üretim yapılan yerlerde sulamaların

kısıtlandırılması, acil sulama ihtiyacı olan yerlerin yağmurlama, damlama sulama ile su kullanımının minimuma indirilmesi, Kadıköy Barajı rezervinin yeterliliğine göre uygun görüldüğü taktirde bu kararların 30 Nisan 2023 tarihine kadar geçerli olması, kontrol ve denetimin belediyemizin ilgili müdürlükleri tarafından yapılması oy birliği ile kabul edilmiştir. Su tasarrufuna yönelik bu kararlara uymayanlar hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nca cezai işlem uygulanacaktır.”

Buğday çok kötü durumda

Trakya Üniversitesi (TÜ) Bitki Islahı Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Yalçın Kaya, geçtiğimiz günlerde yaptığı açıklamada, Türkiye'nin önemli tarımsal üretim merkezlerinden Edirne'de kuraklığın, buğdayda verim düşüklüğüne neden olabileceğini açıklamıştı. Kış aylarının yağışsız geçtiğini, havaların ısınmasıyla bitkinin suya olan ihtiyacının daha arttığını anlatan Kaya, geçen yıla göre yağışların yüzde 50'den fazla azaldığını vurgulamıştı. Edirne'de kuraklığın tehlikeli boyutlara ulaştığını belirten Kaya'nın yorumları dikkat çekici: “Gözümüz havada, yağış bekliyoruz. Son dönemlerin en sıcak kışını yaşadık. Özellikle şubat ayında gelmesini beklediğimiz yağışlar gelmedi. Kışlık bitkiler olan buğday, arpa ve tahıl ürünlerinde kuraklık hissediliyor. Buğdayda yanma diye tabir edilen sararmalar başladı. Buğday ve diğer kışlık bitkilerin gelişmesi ve verimli bir hasat dönemi için yağışa ihtiyaç var. Buğday şu anda çok kötü durumda. Özellikle Edirne ve Trakya genelinde kötü dönemden geçiliyor. Dönüm başına ortalama 200-250 kilograma kadar verimin düşme riski var. Buğday veriminde dip seviyede kalabiliriz. Aynı kuraklık riski Türkiye'nin büyük bölümü için de geçerli. Kuraklık haritalarına baktığımızda Edirne'den başlayıp Çukurova'ya kadar gidiyor. Bu alan Türkiye'nin tarımsal üretiminin yüzde 80'ine yakınına karşılıyor. Türkiye dünyanın önemli buğday üreticilerinden ve un ihracatçılarından. Bu durum bizi sıkıntıya sokar.”

Çanakkale'de benzer kısıtlama

Çanakkale'de de yağışların beklenen seviyede olmaması nedeniyle barajlardaki su miktarı giderek azaldı. Çanakkale merkezinin içme ve kullanma suyu ihtiyacını karşılayan 54 milyon 115 bin metreküp su kapasitesine sahip Atikhisar Barajı'ndaki su miktarı 23 milyon metreküpe düştü. Kentin içme suyu ihtiyacını da karşılayan Atikhisar Barajı'nda su miktarının iyice azalması üzerine Çanakkale Belediyesi harekete geçerek, Encümen kararıyla su kullanımına yönelik bazı yasaklar getirmişti.

ALMANYA'DAN SU STRATEJİSİ ÖRNEĞİ

Almanya geliştirdiği su stratejisi ile iklim krizinin doğa ve insanlar üzerindeki sonuçlarını hafifletmeyi amaçlıyor. Almanya kabinesi, Avrupa'nın en büyük ekonomisinin su güvenliğini sağlamak için iklim değişikliğinin neden olduğu uzun kurak mevsimler ve sıcak hava dalgalarıyla başa çıkmayı amaçlayan ulusal bir su stratejisi üzerinde anlaşmaya vardı. Almanya su zengini bir ülke, ancak son yıllarda haftalarca süren yüksek sıcaklıklar ve yetersiz yağış, ülkenin ticari arteri olan Ren Nehri'nin su seviyelerini ciddi seviyede azalttı ve ülkenin birçok yerinde çiftçilerin mahsullerini vurdu. İlk ulusal su stratejisi kapsamında Berlin, ormanlarda, taşkın

22.03.2023

yataklarında, kasabalarda ve köylerde su rezervuarları kurmayı ve korumayı amaçlıyor. Hedefi 2050'ye kadar tamamlanacak olan strateji, ormanların ve yeşil alanların restore edilmesini ve su tüketicilerinin sıralamalara göre sınıflandırılması yoluyla bölgesel kısıtlar durumunda su dağıtımını düzenleyecek kılavuzların geliştirilmesini içeriyor.

Birileri siyasetçilik oynuyor!

Alaattin AKTAŞ

22 Mart 2023 Çarşamba

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı makamı... Bu topraklarda daha büyük bir makam var mı? Bu onurlu göreve talipsiniz, aday oluyorsunuz, daha doğrusu olmak istiyorsunuz...

Yüksek Seçim Kurulu açıkladı; bazı isimlerin adaylığı mevzuata aykırı olduğu için baştan reddedilmiş. Bazı isimlere ise başvuru evraklarında eksiklik bulunduğu için ek süre verilmiş.

Oyun mu bu! Böyle bir makam için aday olunurken başvuruda eksiklik olur mu?

Ama neyse ki hiç olmazsa başvuru günü geçtikten sonra gitmemişler ya da mesai saati bitiminde kapıda

“N’olur açın, şu evraklarımızı alın, trafik vardı, geciktik” dememişler!

Bazı sınavlar vardır; KPSS gibi, üniversite sınavı gibi... O sınavlara geç kalıp içeri alınmak için yalvaranlar olur ya hani... Onlar gibi de yapabilirlerdi!

Evrak eksikliği gibi ya da bizzat başvuru yapmamak gibi durumlar yüzünden başvurunun reddedilmesi, ya büyük bir özensizliktir ya da sırf laf olsun diye başvuru yapıldığını gösterir.

Yazık! Hani birileri sırf kartvizitlerine yazdırmak için listeye giremeyeceklerini bildikleri halde milletvekili aday adayı olurlar ya, bu da biraz ona benziyor.

“Cumhurbaşkanı aday!” Aslında aday adayı... Herhalde bu da bir unvan olarak görülüyor.

Birileri adeta eğleniyor. Bastırıyorlar 500 küsur bin lirayı ve eğleniyorlar. Gerçekten yazık!

Bu arada 100 bin imzaya ulaşip seçime katılabilenlere yatırdıkları bu para daha sonra iade edilecek. Diğer hallerde bu tutar Hazineye gelir kaydediliyor.

Seçilseniz ne yapacaksınız ki?

Bu isimlerin hemen hiçbirinin seçilme olasılığı yok da, dün de yazdığım gibi hadi oldu seçildi birisi, ülkeye ne verecek, sorunları nasıl çözecek belli mi?

Böyle yazınca da birileri hemen itiraz ediyor; “Parti programında yazıyor ya” diye. Parti programlarında her şey yazar zaten, hemen hepsi de şahanedir; oturun siz de yazın! Kim uygulayacak, nasıl uygulayacak, siz ona bakın!

Ayrıca bırakın böyle hiç şansı olmayan isimleri, Cumhur ittifakının seçimi kazandığı takdirde 14 Mayıs sonrasına ilişkin bir programı var mı ki?

Önceki gün olanları izledik işte... Mehmet Şimşek göreve davet edildi yeniden. Normal ziyaretmiş gibi gösterilmek istense de bunun bir görev daveti olduğunu bilmeyen mi vardı! Neydi o AKP'nin önündeki ses düzeneği, açıklama hazırlıkları. Ama olmadı; ya Şimşek çok şey istedi ve o kadarı da kabul edilmedi ya da Şimşek ne vaat edilirse edilsin görev üstlenmeye yanaşmadı.

Bu biraz çaresizlik göstergesi değil mi...

Bir kere demek ki ekonomi politikasında değişiklik yapılmak isteniyor. İyi de, bu değişikliği uygulayabilecek tek isim Mehmet Şimşek mi? Değil tabii ki ama yurtdışı kredibilitesi en yüksek isim olarak Şimşek görülüyor.

Ama bir ülkede herhangi bir şirketin kredi notunun, o ülkenin kredi notundan daha yüksek olmayacağını en iyi Mehmet Şimşek bilir!

Bir tarafta siyaset, bir tarafta dram

Türkiye büyük bir felaket yaşadı ve bu felaketin üstünden bir buçuk ay geçti.

Acımasız bir değerlendirme belki ama depremin ilk anında hayatını kaybedenler kurtuldu.

Öte yandan binlerce insan donarak, günlerce kurtarılmayı bekleyerek acı çeke çeke hayatını kaybetti.

Kurtulanlar ise her gün ölüyor!

İnsanlar yakınlarının hiç olmazsa cesedini bulabilmek için çırpınıyor, yok!

Bölgede hala çadır eksikliği var, hala sağlıklı içme suyu eksikliği var, var da var!

Bir de üstüne sel felaketi geldi.

Ankara'da ise yüzde yarım oy kapmak için taklalar atılıyor!

Yani siyasetçilik oynanıyor.

Geçim derdi çoktan unutuldu

Memur ve emeklilere yılbaşında verilen yüzde 30'luk artış o dönem için iyi bir oran olarak değerlendirildi. Hatırlanacaktır, artışın en az yüzde 40 dolayında olması gerektiğini belirtmiş, yüzde 30'luk artışa rağmen seçim dolayısıyla ilk çeyrek sonunda ek bir iyileştirmenin yapılabileceğine işaret etmiştim.

Ancak köprünün altından çok sular aktı.

Kabul etmek gerekir ki deprem dengeleri çok değiştirdi.

Zaman zaman seçimden önce bir zam bekleyip beklemediğimi soran okurlar oluyor. Bu soruya kesin bir yanıt verme şansım yok.

Deprem felaketi yüzünden ikinci planda kalmışsa da geçim derdi çok büyük. Aslında ekonomik sorunlar çok büyük, adeta o da başka bir felaket boyutunda.

Zaten seçim sonrasının ekonomi politikasının ne olacağı bu yüzden çok önemli.

Kimin nasıl bir politika setine sahip olduğunun da bundan dolayı çok irdelenmesi gerekiyor.

İşte Mehmet Şimşek'in AKP'ye davet edilmesi. Mevcut ekonomi politikasının sürdürülemez olduğunu Cumhur ittifakı da görüyor ve bir çıkış yolu arıyor.

Seçmene düşen de bu çıkış yolunu bulanı bulmak!

Ek Vergi'de çözüm bekleyen sorunlar

Zeki GÜNDÜZ

22 Mart 2023 Çarşamba

Ek Deprem Vergisinin anayasaya aykırılık teşkil edip etmediği konusunda benim ve Selçuk Özgenç'in yazıları yanında çok sayıda yazı yayınlandı. Ek verginin özellikle eşitlik, hukuki belirginlik, öngörülebilirlik, mali gücü göre alınması ve geriye yürüme sayılıp sayılmayacağı yönleriyle, anayasaya aykırılık taşıyıp taşımadığı konusu tartışılmaktadır. Ancak tartışmalar bununla sınırlı değil.

1. Üretim tesisleri deprem bölgesinde şirket merkezleri bölge dışında olan şirketler

Sayıları tam olarak bilinmemekle birlikte, özellikle Türkiye genelinde satış yapan, ithalat ve ihracatları da olan çok sayıda bölge şirketinin merkezleri bölge dışında, çoğunlukla da İstanbul'da. Merkezi bölge dışında olan bu şirketler ek vergiye tabi olacaklar. Kanun çıktıktan sonra merkezlerini bölgeye taşırsalar da kanun kapsamından kurtulamıyorlar.

Bu konu özellikle belediyelerin merkezi bütçeden alacakları pay açısından da önemliydi ve bu nedenle belediyeler bu şirketlere, merkezlerini de bölgeye taşıma konusunda baskı yapmaktaydılar. Bölgedeki vergi daireleri de kendi bölgelerinde sadece çalışanlara ilişkin muhtasar beyanname verilip (ki muhtasarlara bile merkezden verilebilmektedir) başka beyanname verilmemesinden rahatsızdı.

Kanun koyucunun bu ek vergiyi deprem nedeniyle aldığı, depremden etkilenme nedeniyle bölge mükelleflerince ek vergi ödenmemesi iradesi dikkate alındığında, bu konuda bir çözüm üretilmesinde fayda var. Merkezleri bölge dışındaki şirketlerin bir diğer sorunu da mücbir sebep kapsamına alınma noktasında.

Üretim tesisleri ve çalışanlarının depremden etkilenmesi nedeniyle, mali yükümlülüklerin yerine getirilmesinde kolaylık ve zaman veren mücbir sebep hali kapsamına alınma için çok sayıda başvuru yapıldığını da müşahade ediyoruz.

2. Şirketler zararda da olsalar ek vergi ödeyecekler

Şirketler, 2022 yılı şirket için zararlar kapanmış olsa veya önceki yıllardaki birikmiş zararları nedeniyle 2022 yılında ödenecek kurumlar vergisi çıkmasa bile, indirim veya istisna tutarı üzerinden ek vergiye tabi olacak.

Bu durum, vergi ile mali güç ilişkisini koparmaktadır. Bu yönüyle anayasaya aykırılık tartışmaları haklılık zemini bulabilmektedir.

3.Mükellefler ek vergi ödememek için istisnadan vazgeçmeyi düşünüyorlar

Ek vergi nedeniyle bir kısım mükellefler 2022 yılı için indirim veya istisnadan vazgeçmeyi düşünüyorlar.

Bu husus 2022'yi zararlar kapatmış veya devreden zararı büyük olan şirketlerde özellikle gündemde.

Bu konuda tartışma ve değerlendirmeler: “İndirim veya istisnadan bu yıl vazgeçilirse vazgeçilen kısım gelecek yıla taşınabilir mi?” ve “Bu sene vazgeçip sonraki yıllarda istisna ve indirimden yararlanmaya devam edebilir miyim?” başlıklarıyla yapılmaktadır.

Doğal olarak burada, beyanname bazında, matematik olarak çıkacak mali yük sonuçları ve mukayesesine göre değerlendirme yapmak gerekecek.

4.Ek Vergi çifte vergilemeyi önleme anlaşmalarına aykırı mı?

Çifte vergilemeyi önleme anlaşmaları dikkate alındığında bazı anlaşmalarda, yurt dışından elde edilen kazançların vergileme hakkı diğer ülkeye bırakılabilmektedir.

Böyle olunca da yurt dışından elde edilen gelir, Türkiye’de, beyannamede matrahtan indirilmektedir.

2022 yılında, kurumlar vergisi matrahından indirilecek yurtdışından elde edilen bu kabil gelirler üzerinden, ek vergi alınabilip alınamayacağı tartışması yapılmakta.

Çifte vergileme anlaşmaları kazançla ilişkilendirilen, kazanç üzerinden alınan vergileri kapsamaktadır. Ek vergi de 2022 yılı kazançları üzerinden, kurumlar vergisi matrahından hareketle tanımlanmış bir vergi olması hasebiyle anlaşmaların kapsamına girmektedir.

Anlaşma ile vergileme hakkı diğer ülkeye bırakılmış, anlaşma ile Türkiye’de vergilenmeyeceği kararlaştırılmış ve bu zamana kadar da bu şekilde uygulama yapılmış, kurumlar vergisi açısından da bu şekilde uygulama yapılacak bir konuda, ek verginin de alınmaması gerektiğini, alınması halinin anlaşmaya aykırılık teşkil edeceğini düşünmekteyiz.

Mükellefler bu konunun gereksiz ihtilafları önlemek açısından tebliğ açıklaması ile çözülmesi beklentisindeler.

5.Teknik indirimlerin ek vergi kapsamına girmeyeceği açıklanmalıdır

Vergi kanunlarında matrahtan indirim veya istisna olarak tanımlanmamış olduğu halde, mükerrer vergilemeyi önlemek, dönemsel kazançları doğru tespit edebilmek gayesiyle veya muhasebe/raporlama sistemleri farklılığını düzeltmek için yapılan, ancak şeklen 2022 yılında kurumlar vergisi matrahından indirim gibi duran bir kısım teknik uygulamaların kafa karışıklığına yol açtığı görülmektedir. İndirim ve istisna olmamakla birlikte, teknik nedenlerle, geç gelen fatura uygulamaları, karşılık iptalleri, TFRS-VUK farkları gibi matrahtan indirilen kalemler ek vergi konusuna girmeyeceğini düşünüyoruz.

En yaygın ve kolay anlaşılacak konudan hareketle konuyu izah edelim. Şirketler geç gelen faturaları, izleyen yıl (örneğin 2022 ile ilgili geç gelen faturayı 2023 yılında) kayda alabilmekte, ancak, (2022) kurumlar vergisi beyannamesinde vergi matrahından diğer indirim olarak indirebilmektedir.

Beyannamede yapılan bu indirim kurumlar vergisi kanununda tanımlanmış bir indirim veya istisna değil, teknik düzeltme mahiyetinde bir uygulamadır. Bu kabil teknik düzeltmelerin ek vergiye tabi olmaması gerekmektedir.

6.Emisyon primleri ek vergiye tabi olmamalı

Yine, aslında vergi konusuna girmediği, işletme için bir kazanç olmadığı, sermaye benzeri bir öz varlık kalemi olduğu açık olan, bu nedenle de kanunla, istisna olarak düzenlenmemesi gereken bir konu, açıklamaya kavuşturma iddiası ile kanunda istisna olarak düzenlenmiş olduğu için soruna yol açtı.

Emisyon primi aslında sermaye benzeri bir tutar olduğundan lafzen ek vergi kapsamına girmekle birlikte özünde, bir kazanç olmaması, zaten vergilenecek bir gelir olmaması, sadece muhasebe tekniği açısından beyannamede indirim olarak gösterildiği için vergiye tabi olmamalıdır.

Benzer bir hata, sermayeyi tamamlamak için şirkete Türk Ticaret Kanununun 376. maddesi çerçevesinde ortakların koyduğu (sermaye benzeri öz varlık sayılabilecek) tutarlar için de, hiç gereği yokken, yine yapıldı.

Böylelikle, bir tebliğ açıklaması ile düzeltilebilecek konuda geçmiş beş sene yanlış yapılmış gibi bir durum ortaya çıktı. Bir kısım mükellefler de, iştirak kazançları istisnasının mükerrer vergilemeyi önlemek için getirilmiş bir düzenleme olduğundan hareketle ek vergi kapsamına girmemesi gerektiğini ileri sürmektedir.

Abdulkadir Selvi

Fatih Erbakan neden ittifak yapmadı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Erbakan Hoca'ya olan hürmeti nedeniyle Fatih Erbakan'ın partisiyle seçim ittifakı yapılmasını arzu ediyordu.

Ama olmadı. 2018 seçimlerinde de Fatih Erbakan'ı Meclis'e taşımak istemişti. Başarılı olunamadı. 2015 seçimlerinde de Saadet Partisi'ne teklif götürülmüştü. O zaman 20 milletvekili istemişlerdi. 20 milletvekili vermedi diye Erdoğan'la ittifak yapmayan Saadet Partisi, 2 milletvekili karşılığında CHP'ye payanda oldu.

ŞANS KAPIYI İKİ KEZ ÇALDI

Muhalef kesimde Kılıçdaroğlu'nu destekleyen melek ilan edildiği, desteklemeyenin şeytan haline getirildiği bir linç kültürü var. AK Parti'de ise bir kişi ağzını açıp Fatih Erbakan ve partisi hakkında olumsuz bir kelime etmedi. Doğru olan da bu. Karara saygı duymak gerekiyor. Tabii bu Yeniden Refah Partisi'nin kararını değerlendirmeye engel değil. Fatih Erbakan açısından şans kapıyı iki kez çaldı. Ama ikisini de değerlendiremedi. Erbakan'ın, 20 milletvekili istediği AK Parti'nin bu sayıyı yüksek bulması üzerine talebini gözden geçirmek yerine sayıyı artırdığı söyleniyor.

ERBAKAN'IN RÜYASINI GERÇEKLEŞTİRDİ

Oysa Fatih Erbakan, milletvekili sayısını değil, ilkeleri esas alsaydı büyürdü. Babasının rüyası olan Ayasofya'yı açan, Taksim'e cami yapan, başörtüsü yasağını kaldıran, okullara Kuran-ı Kerim dersi koyan, Başbakan Erbakan'ı deviren 28 Şubatçıların yargılanmasını sağlayıp Erbakan'ı hapse girmekten kurtaran Erdoğan'ın yanında yer alsaydı milletin gönlüne taht kurardı. Bırakın 20 milletvekilini, yüzlerce milletvekiline sahip olacağı siyasi yürüyüşünü başlatmış olurdu. Ama o feraseti gösteremedi.

ERBAKAN HOCA OLSAYDI

Erbakan Hoca Ecevit'le, Demirel'le, Çiller'le koalisyon kurmayı, Türkeş'le Aykut Edibali ile ittifak yapmayı başardı ama Fatih Erbakan, Erdoğan'la seçim ittifakını yapamadı. Bu seçimlerde Erdoğan'ın yanında yer olsa daha sonraki seçimlerde millet onun yanında yer alırdı. Ama bugünün kısır hesapları içinde boğuldu, geleceği düşünemedi.

AĞIRALIOĞLU VE AYDIN TEPKİSİNİ SÜRDÜRÜYOR

İYİ Parti milletvekillerinin Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığını destekleme kararını aldıkları toplantıya Yavuz Ağırlioğlu ve Koray Aydın katılmadı. İYİ Parti'nin etkili iki ismi Kılıçdaroğlu'nun ortak cumhurbaşkanı adaylığına karşı. Hem karşı çıkıp hem destek kararının alındığı toplantıya katılmamaları ise siyasi tutarlılık açısından önemli. Biliyorsunuz Ali Babacan, Erdoğan'ın cumhurbaşkanı adaylığı için imza vermişti. Ama aynı sırada Erdoğan'ı tasfiye edip Abdullah Gül'ü muhalefetin cumhurbaşkanı adayı yapmak için de çalışmıştı.

Ali Babacan'ın yaptığı siyasi tutarsızlıktı. Koray Aydın ve Yavuz Ağırlioğlu ise tutarlı davranmışlar. Omurgalı hareket etmişler.

İSTİFA EDECEK Mİ

Bu arada İYİ Parti'de Yavuz Ağırlioğlu'nun tepkisi sürüyor. Ağırlioğlu, Akşener'le görüşecekti, görüştü. Peki ikna oldu mu? Olmadığı söylendi. Ağırlioğlu, Akşener masadan kalktıktan sonra İYİ Parti'nin düşürüldüğü durumdan rahatsız. Ama partisinden rahatsız değil. İYİ Parti'den istifa etmesi söz konusu değil. İYİ Parti'de kalarak mücadelesini sürdüreceği söyleniyor.

SEÇİM KAZANILSA DAHI

İYİ Parti'de iki ana rahatsızlık konusu var.

1- Bir grup Kılıçdaroğlu'nun seçimi kazanamayacağına inanıyor.

2- İkinci bir nokta ise Akşener'in masadan kalkıp geri döndüğü 72 saat içinde yapılan hakaretler 6'lı Masa'ya karşı olan güveni sarsmış. Seçim afişlerinde 6'lı Masa liderlerinin değil, Ekrem İmamoğlu ve Mansur Yavaş'ın fotoğraflarının yer alması bu tepkiyi yansıtmıyor mu? Yaşananlar bazı partililerde siyasi travmaya neden olmuş. "Kurulduğumuz günden beri AK Parti'ye muhalefet ediyoruz. 72 saat içinde muhalif kesimde bize karşı yapılan hakaretlerin onda birini AK Parti yapmadı" diyorlar.

HÜKÜMET KURSAK DAHI

İYİ Parti kulislerine bakana kadar 6'lı Masa'ya karşı bu denli büyük bir güven kaybı yaşandığını fark etmemiştim.

"Seçimi kazansak dahi bunlarla kuracağımız hükümet uzun ömürlü olmaz" diyenler var. Yaşananlara bakınca haksız sayılmazlar.

KILIÇDAROĞLU BİR DOĞRU BİR YANLIŞ SÖYLEDİ

KILIÇDAROĞLU, HDP'yi ziyaretinden sonra, "Kürt sorununun çözüm adresi Meclis'tir" dedi.

Doğru söyledi. Ama bu işte bir yanlışlık vardı. Çünkü 2013 tarihinde Meclis'te Kürt sorununun araştırılmasıyla ilgili olarak bir komisyon kurulmuştu. Başkanlığını AK Parti milletvekili Naci Bostancı'nın yaptığı komisyon bölgede incelemelerde bulundu. Kürt sorunu konusunda birikimi olan insanları çağırıp dinledi. Devletin arşivindeki kayıtları inceledi. Ortaya kapsamlı bir rapor çıktı. Peki bilin bakalım CHP o komisyona üye verdi mi? Vermedi. O zaman CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'ydu. Madem Meclis Kürt sorununun çözüm adresiydi, o zaman komisyona neden üye vermediniz?

MECLİS'TE KÜRTÇE KONUŞMA

Kılıçdaroğlu, HDP'yi ziyaretinde Kürtçe'nin Meclis tutanaklarına "bilinmeyen dil" olarak geçtiğini iddia edince... Leyla Zana ve arkadaşları Meclis'te Kürtçe yemin ettiklerinde de DEP'liler Ankara Emniyeti'nin beyaz minübüsüne doldurulup Meclis'ten götürüldüklerinde de oradaydım. O zamanlar Meclis'te Kürtçe konuşulduğunda bırakın bilinmeyen dil yazılmasını DGM'lik oluyordunuz. O zamanlar Kılıçdaroğlu'nun partisi iktidar ortağıydı. Erdoğan Kürtçe yasağını kaldırdı.

BİLİNMEYEN DİL

Meclis Başkanı Mustafa Şentop da açıklama yaptı. Benim de elimde onlarca sayfa Meclis tutanağı var. Milletvekilleri Kürtçe konuştuğu zaman zabıtlara, "Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi" diye yazılıyor. Kemal Bey de isterse konuşmasının bir bölümünü Kürtçe yapabilir. Şerafettin Elçi, CHP hükümetinin bakanıydı. "Bu ülkede Kürtler var. Ben de Kürdüm" dediği için hapse atılmıştı. Erdoğan sayesinde artık "Ben Kürdüm" diyenler hapse atılmadığı gibi saygı görüyor.

TUVALET TERLİĞİ BENZETMESİ

Erdoğan düşmanlarının "Cumhurbaşkanlığı seçiminde Erdoğan'ın karşısında tuvalet terliği dahi olsa oy vereceğim" diye bir sözleri var. Aynı zamanda cumhurbaşkanı adaylarına yaptıkları muameleyi göstermesi açısından da tiksinti verici bir benzetme.

O zaman siz Türkiye Cumhuriyeti'nin cumhurbaşkanlığına tuvalet terliğini mi aday gösteriyorsunuz? Meral Akşener'in 6'lı Masa'ya eklemek istediği Hüseyin Baş da ona benzer bir söz söylemiş.

"Sosyal medyada diyorlar ya, 'Tuvalet terliği olsa ona basarım' diye bir tabir, ikinci turda Erdoğan'ın karşısında kim varsa onu destekleriz" demiş.

Siyasetin yeni yıldızı diye pazarlanan Hüseyin Baş'ın geldiği nokta tuvalet terliği oldu. Hüseyin Baş, Erdoğan'a karşı Kılıçdaroğlu'nu desteklese dahi tuvalet terliği benzetmesinden sonra Kemal Bey'i düşürdüğü durumu görüyor musunuz?

Esfender KORKMAZ

Yeni bir finansal kriz olur mu?

22 Mart 2023 Çarşamba

Küreselleşme ile bizim gibi bazı gelişmekte olan ülkelerde, planlama kaldırıldı ve devlet dışlandı. Kambiyo sistemi aşırı liberalleşti. Sermaye girişleri kontrol dışında kaldı. Sıcak para bu ülkelerde kırılğanlığı artırdı.

Küreselleşme ile artan sermaye hareketlerinden en kârlı çıkan ülke Çin'dir. Nedeni Çin'de sermaye hareketleri kontrol ediliyor. Planlama var. Devlet dışlanmadı.

Spekülatif sermaye hareketleri devam ettiği sürece, Hedge fonlar sermaye piyasasına hâkim olduğu sürece, finansal krizler kaçınılmaz olacaktır.

Hedge fon serbest yatırım fonu veya risk fonu) "görelî olarak likit olan mal varlıkları üzerinden al-sat yapılan ve açığa satış, kaldıraç ve türevler gibi daha karmaşık ticari işlem, Portföy yapımı ve risk yönetimi tekniklerinin çok sık kullanıldığı bir yatırım fonu türüdür." Tabiatı gereği piyasayı kırılğan yapacaktır.

Şimdilik finansal krizler, krizi yaratan geçici sorunlara çözüm getirilmek suretiyle yönetiliyor. Yani krizi yaratan spekülatif piyasa altyapısı aynen duruyor.

Söz gelimi; 2007-2008 finansal krizi veya küresel finansal kriz, konut balonunun patlaması gayrimenkule bağlı menkul kağıtların değer kaybetmesine neden oldu. Bu kağıtları en yüksek oranda tutan bankalardan **Lehman Brothers** battı. Bazı bankalar da kurtarıldı.

Bu krize yine para ve sermaye piyasası içinde çözüm getirildi. Başta ABD ve Avrupa olmak üzere, para genişlemesine gidildi. Faizler eksi reel faiz seviyesine düşürüldü. Mevduat garantisi artırıldı, sermaye piyasasında açığa satış yasaklandı.

Aradan 12 yıl geçti, finansal kriz riski yeniden arttı.

ABD'de üç banka battı;

1.Silvergate Bank; tahvil portföyünde 1,8 milyar dolar zarar açıkladı. Ayrıca 2,3 milyar dolar sermaye artışı yapacağını ilan etti. Hisseleri düştü iflas etti.

2.Silicon Valley Bank; Kripto para ağırlıklı olarak çalışan bir banka idi. Kasımda FTX'in çöküşü bankayı zorladı. FED'in faiz artışı nedeni ile elinde bulunan tahvillerin değeri düştü. İflas etti.

3.New York merkezli Signature Bank da iflasını açıkladı; ama Amerika Mevduat Sigorta Kurumu (FDIC) tarafından bankaya kayyum atandı.

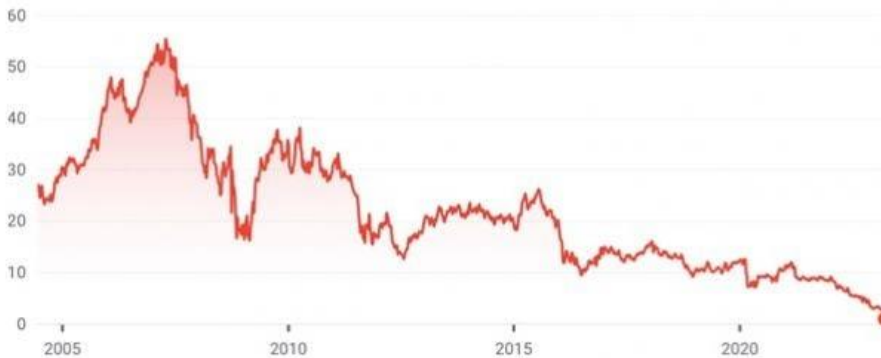
ABD'de batan bankalarda mevduat güvencesi yüzde 100'e çıkarıldı.

Öte yandan İsviçre'nin ikinci en büyük bankası olan **Credit Suisse**'in hisseleri 2007 yılından bu yana sürekli olarak düştü. 2007 yılında 51,97 Euro iken 2023 Mart ayında 0,88 Euro'ya geriledi. (Aşağıdaki tablo.)

Perşembenin geleceği çarşambadan belliydi; İsviçre hükümeti, İsviçre Finansal Pazarlar Düzenleme Kurulu (FINMA) ve İsviçre Merkez Bankası (SNB) bu durumu göremedi mi?

CREDİT SUISSE HİSSE SENETLERİ (MART)	
YILLAR	HİSSE SENETLERİ (EURO)
2007	51,97
2010	35,99
2015	23,70
2020	9,25
2023	0,88

CREDİT SUISSE, HİSSE SENETLERİ (EURO)

22.03.2023

Dahası; geçmişte İsviçre federal mahkemesi, ülkenin en büyük ikinci bankası Credit Suisse'in eski bir çalışanını bir Bulgar uyuşturucu çetesi için kara para aklamaktan suçlu bulmuştu. Bankayı ise kara para aklamayı önlememekten dolayı mahkûm etmişti.

Credit Suisse, İsviçre Maliye Bakanlığı, FINMA ve SNB desteği ile, 3 milyar İsviçre frangına UBS'ye satıldı. Artı 5,4 frank zararı var.

UBS 100 milyar frank likidite yardım kredisi alabilecek.

Dediğim gibi finansal önlemler; palyatif nitelikte önlemlerdir. Doğrusu dünyayı kumar masası olmaktan kurtarmaktır. Global ekonomiyi finans tuzağından çıkarmadığımız sürece, finansal krizler artarak devam edecektir.

22 Mart 2023, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

CHP-HDP ilişkisi ve kayyum gerçeği

Türkiye'de siyaset, **Atatürk**'ün kurduğu CHP ile PKK'nın siyasi kanadı HDP arasındaki ilişkiye kilitlendi. Meclis çatısı altında buluşan bu iki partinin liderleri arasındaki anlaşmanın detayları ortaya çıkmaya başladı. İyi Parti istediği kadar inkâr etsin, masanın 7. ayağı artık resmi olarak HDP'dir. Ortada çok açık şekilde anlaşma metinleri ve deklarasyonlar var.

Masanın cumhurbaşkanı adayı **Kılıçdaroğlu**, Kandil'de hazırlanan ve 2021 yılında HDP tarafından yayınlanan 11 maddelik "**Tutum Belgesi**"nin altına imzasını attı. Bir de koalisyon masasında hazırlanan 250 maddelik anlaşma metni var. Anlayacağınız masanın bu anlaşma metnine, Kandil'in 11 maddelik Tutum Belgesi de eklendi. 7'li masanın üyeleri her ne kadar birbirleriyle koltuk kavgası yapsalar da "**Türkiye'nin parçalanması, 21 yılda elde edilen kazanımların yok edilmesi**" konusunda anlaşmış durumdalar. Anlaştıkları maddeler arasında özerklikten tutun Anayasa'nın değişmez hükümleri ve LGBT dayatması var. Tek itiraf edemedikleri konu, Türkiye'yi küresel efendilerine hangi yöntemle teslim edecekleri. Bu durumdan sadece İyi Parti'deki bazı isimlerin rahatsız olduğunu düşünmeyin. CHP içerisinde hâlâ az sayıda da olsa ulusalcı ve Atatürkçü isimler var. Bunlar çok rahatsız. Bu rahatsızlık nedeniyle CHP ve İyi Parti'den kaçan oylar **Muharrem İnce**'nin Memleket Partisi'ni büyütüyor.

İYİ PARTİ BUNLARLA NASIL YOL YÜRÜYECEK?

7'li koalisyon masasının adayı **Kılıçdaroğlu** bildiğiniz gibi her fırsatta "**belediyelerden kayyumlara el çektireceklerini ve KHK ile görevden alınan FETÖ'cülerini görevlerine iade edeceğini**" söylemişti. Açık açık FETÖ ve PKK'ya göz kırptıyordu.

Bugün Sabah Gazetesi'nin manşetinde HDP'li belediyelere neden kayyum atandığını tüm yönleriyle okuyacaksınız. İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan bir raporda 2014 ve 2019 seçimlerinde HDP'li belediyeler ile terör örgütü PKK arasındaki ilişki tüm açıklığıyla gözler önüne seriliyor. Tüm detaylarını manşet haberimizde okuyabilirsiniz.

Peki **Kılıçdaroğlu**, PKK'lı teröristlere lojistik destek veren HDP'li belediyeler hakkında şimdi ne düşünüyor merak ediyorum? "**HDP ile masaya oturmayız**" diyen İyi Partililer, HDP'nin tüm dayatmalarını kayıtsız şartsız kabul eden bir cumhurbaşkanı adayıyla yol yürümeyi nasıl içine sindirecek?

ÖCALAN POSTERLERİNİN ALTINDAKİ CHP'LİLER

CHP-HDP arasında gizli bir ilişkiden bahsederken HDP'nin dünkü Nevruz kutlamalarına, aralarında İstanbul Milletvekili **Sezgin Tanrıkulu**'nun bulunduğu CHP heyeti de katıldı. PKK'ya destek sloganları atıldı. Öcalan'a özgürlük istendi. HDP'ye oy vermeyen her Kürt, düşman ilan edildi. Teröristler için saygı duruşunda bulunuldu. Ne CHP heyetinden ne de CHP Lideri **Kılıçdaroğlu**'ndan bir tepki geldi.

Artık saflar netleşmiştir. Bunlarla yola çıkanlar, ittifak kuranlar, aynı masayı paylaşanlar bu saatten sonra "**görmedik, duymadık, bilmiyoruz**" diyemezler. Her şey Türkiye'nin gözleri önünde yaşıyor. Sessiz çoğunluk 14 Mayıs'ta size sandıkta hak ettiğiniz dersi vermek için sabırsızlıkla bekliyor.